

2.8

Taskekrabbe

Mengden av de norske leveringene av taskekrabbe passerte i 2004 over 5 000 tonn. Dette er det største registrerte kvantum i Norge til nå, med unntak av en kort, hektisk periode i etterkrigstiden. Potensialet for en videre økning av fangstene ser ut til å være til stede, spesielt på Helgelandskysten. Fisket har etter hvert blitt en viktig del av inntekten for mange fiskere i Kyst-Norge, og rekrutteringen til fisket er økende.

Astrid K. Woll
astrid@mfaa.no
Møreforskning

Ann Lisbeth Agnalt
ann-lisbeth.agnalt@imr.no

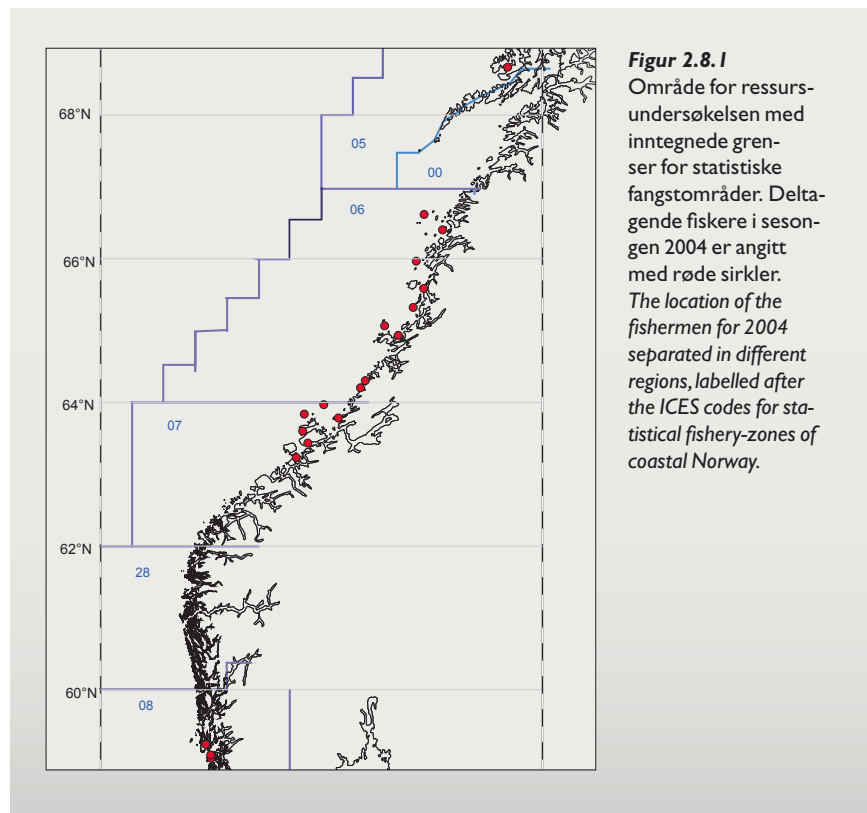
En registrering av taskekrabbebestanden langs norskekysten startet i 2001. Dette var den første systematiske undersøkelsen av denne bestanden. Pilotprosjektet ble avsluttet i 2003. Ut fra erfaringene ble registreringsmetodikken justert og prosjektet videreført i 2004.

Registreringsprogrammet baserer seg på kontraktbaserte fangstregistreringer foretatt av yrkesfiskere. Dagrappporter er innført, hvor dagens fangst og antall teinehal registreres. I tillegg foretas en omfattende

registrering fra et mindre utvalg av fiskernes teiner for vurdering av fangstsammensetningen. Registreringen i 2004 ble foretatt i september, som er den perioden hvor fangstene er mest stabile både med hensyn til mengde og fangstsammensetning. Til sammen 19 fiskere deltok i sesongen 2004: 3 fra Rogaland (område 08), 6 fra Sør-Trøndelag (område 07), 9 fra Nord-Trøndelag og Helgeland (område 06) og 1 fra Vesterålen (område 05) (Figur 2.8.1). Minstemålet i Rogaland er 11 cm skallbredde, mot 13 cm i områdene lenger nord, og dataene er behandlet ut fra dette.

Rogaland (område 08)

Fangstratene for de ulike registreringsårene varierer. For levert fangst var den 2,6 kg per teinehal i 2004 (Figur 2.8.2). Pro-

Figur 2.8.1
Område for ressursundersøkelsen med inntegnede grenser for statistiske fangstområder. Delta-gende fiskere i sesongen 2004 er angitt med røde sirkler. The location of the fishermen for 2004 separated in different regions, labelled after the ICES codes for statistical fishery-zones of coastal Norway.

Tabell 2.8.1

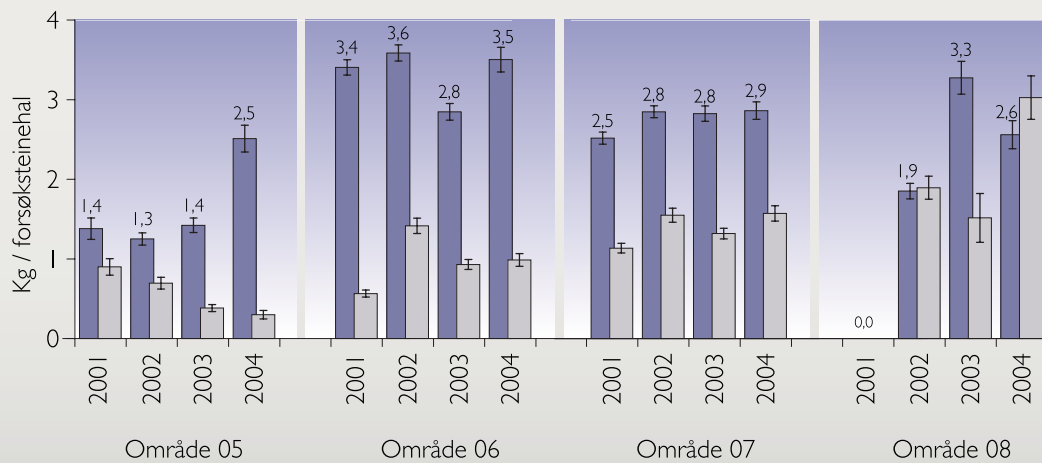
Registrerte landinger (tonn) av taskekrabbe i de ulike salgslagene 1996–2004. Brown crab, Norwegian landings 1996–2004.

Salgsorganisasjon	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004 ^{*)}
Norges Råfisklag	1 161	1 362	2 134	1 963	2 187	2 714	3 311	3 780	4 030
Sunnmøre&Romsdal FSL	62	45	52	35	29	87	160	95	28
Vest-Norges FSL	281	323	408	352	306	300	435	621	669
Rogaland FSL	279	389	401	556	382	334	395	434	506
Skagerakfisk	-	-	1	-	-	-	-	2	3
Sum (tonn)	1 783	2 119	2 996	2 906	2 904	3 434	4 301	4 932	5 236

^{*) foreløpige tall}

Figur 2.8.2

Fangstrater (kg/teinehal $\pm$ s.e.m.) beregnet fra forsøkssteinene i de ulike statistiske fangstområdene sesongene 2001–2004 (september); for landet fangst og for utkast.
Catch rates as kg/traphaul, divided in discarded crabs (lower legend) and landed crabs (upper legend).

sentvis andel av hunner i levert fangst har vært noenlunde stabil, rundt 50 % i samtlige registreringsår.

Fangstene fra Rogaland har generelt mange krabber per teinehal, opptil 16 krabber i snitt. Krabbene er mindre enn i områdene lenger nord. Fra 40 til 60 % av krabbene i september er utkast, i hovedsak vasskrabber og krabber under minstemål, der vasskrabber utgjør den største andelen.

Få registrerende fiskere i Rogaland, og en del endringer mht. disse, gjør trendene i dataene vanskelig å vurdere. Det store antall krabber under minstemålet kan skyldes en tidligere oppfisking av store krabber (høyt fangstrykk gjennom flere år). Småkrabbene får da bedre forhold grunnet manglende konkurranse om mat og gode plasser. En annen årsak kan være at fangstområdene til de registrerende fiskerne ligger relativt eksponert. I slike områder er krabben ofte mindre i størrelse, og kjønns sammensetningen i høstmånedene nærmer seg 50/50.

Sør-Trøndelag (område 07)

Fangstratene for område 07 har vært stabile i registreringsperioden, med unntak av 2002 da de var lavere (Figur 2.8.2). Andel hunner i levert fangst har minket, fra 74 % i 2001 til 61 % i 2004. Snittvekt for leverte hunner og hanner har også minket. Fangstratene opprettholdes likevel grunnet et større antall leverbare krabber. Området har hatt en økning av antall krabber under minstemål.

Forandringene i 2004 kan skyldes at fangstrykket er for stort i området. En

annen mulig årsak kan være at hannkrabbe har blitt mer etterspurt, noe som kan ha innvirkning på fiskernes valg av fangstområder. Sesongen 2004 ble det observert at fangstdybden var noe grunnere. Dette påvirker fangstsammensetning. Små krabber og flere hanner oppholder seg grunnere enn de store hunnene. Det er imidlertid grunn til å følge utviklingen i område 07 for å se om resultatet skyldes en for høy beskatning, eller en forandring av fiskernes fangststrategi.

Nord-Trøndelag og Nordland (område 06)

For levert fangst var fangstraten i gjennomsnitt 3,5 kg per teinehal i 2004. Dette var tilnærmet det samme som i 2001 og 2002 (Figur 2.8.2). Området har de høyeste fangstratene og den mest stabile fangstsammensetning av alle områdene i registreringsprosjektet. Også i dette området er det imidlertid en trend med minkende andel hunner i fangstene. På grunn av til dels god fortjeneste til fiskerne har det utviklet seg en betydelig interesse for krabbefiske, særlig i Nordland.

Vesterålen (område 05)

Området hadde ingen mulighet for levering i sesongen 2004, derfor registrerte kun én fisker. Etter tre år med mer eller mindre forsøksfiske, tyder resultatet fra denne fiskeren på at fangstratene nærmer seg nivået til områdene lenger sør.

Oppsummering

I perioden vi nå er inne i, med stadig utviding av fangstfelt og fangsttinnings, er det viktig fortsatt å følge utviklingen av bestanden med rutinemessig registrering.

Ved vurderingen av innsamlet data, ønsker man på denne måten å bidra til at utviklingen i fiske blir forsvarlig.

Registreringene viser store forskjeller i fangstsammensetning mellom områder. Forskjeller observeres også innen områder der fangstsammensetning og kvalitet varierer fra ytre kyststrøk til mer beskyttede områder i fjordene. Resultatet tyder også på at det fremdeles er uutnyttede områder, spesielt i Nordland. Dersom lønnsomheten i næringen skal opprettholdes, er det imidlertid svært viktig at markedet kan ta imot en eventuell økning av fangstmengde.

Summary

A total of 5000 metric tonnes of brown crab was delivered to the commercial trade companies in 2004. This is the highest recorded yearly catch in Norway ever except for a short intensive period after WW2. The potential for a further rise in the catch seems to be present. This fishery has become an important source of income for fishermen and the recruitment is rising. In this period of increased catch effort it is important to register the development of the stock to ensure a sustainable development.